

Scenariusz audycji – **O jazzie**

Cele Audycji:

Wprowadzenie uczniów w ogólny zarys muzyki jazzowej.

Pomoc Dydaktyczna

Pomocą jest materiał multimedialny – prezentacja zawierająca teksty opisowe, zdjęcia postaci jazzu, fragmenty nagrań utworów.

Wstęp

Jak można określać jazz?

Blues

Improwizacja

Wstęp

Jazz to gatunek muzyczny, który narodził się z początkiem XX w. To także zjawisko mające swoje korzenie historyczne i tworzące swego rodzaju kulturę muzyczną i społeczną. Na przestrzeni dziesięcioleci jazz miał swoich fenomenalnych przedstawicieli, którzy tworzyli i kreowali jazz i kolejne style jazzowe.

Pytania do uczniów: z czym kojarzy im się jazz? Czy wiedzą kogo uznaje się za prekursorów tego gatunku muzycznego i gdzie on powstał? Czy zdają sobie sprawę, że jazz (smooth jazz) można usłyszeć z głośników w supermarketach?

Jak można określać jazz?

Jazz może być rozpatrywany z różnych perspektyw. Należy zwrócić uwagę na jego 3 aspekty:

1. Jazz jako uniwersalna muzyka XX w.

Jazz powstał w wyniku zetknięcia się kultur: tradycji afrykańskiej z muzyką europejską. Chociaż jazz narodził się w Ameryce Północnej i jest uważany za jedyną oryginalną formę sztuki amerykańskiej, która zdobyła uznanie na świecie, to w trakcie swojego rozwoju, korzystając z rozmaitych wpływów kulturowych, rasowych i etnicznych osiągnął status sztuki międzynarodowej.

2. Jazz to muzyka grana przez jazzmanów.

Aby stać się jazzmanem, a to w wielu wypadkach oznacza także przyjęcie pewnego sposobu na życie. Sposobu, który często jest autodestrukcyjny – biografie wielkich osobistości jazzu są tego dowodem:

Billie Holiday <http://www.youtube.com/watch?v=h4ZyuULy9zs>

Clifforda Browna <http://www.youtube.com/watch?v=9iuP3CfFZDQ>

Cheta Bakera <http://www.youtube.com/watch?v=nchEXBimNlg>

Charliego Parkera <http://www.youtube.com/watch?v=DjEIQ6Ekr9o>

Pytania do uczniów: jakie mają wyobrażenia dotyczące życia jazzmana? Czy znają muzyków jazzowych i ich sukcesy? Pomocne przy dyskusji mogą być prezentacje dotyczące Krzysztofa Komedy i Zbigniewa Seiferta.

3. Jazz to hybryda.

Jazz jako styl muzyczny jest hybrydą, czyli alternatywą wobec muzyki klasycznej i popularnej. Przez długi czas był też uznawany jako muzyka protestu. W swojej historii jazz łączył sztukę „wysoką” i „niską”, był otwarty na wpływy innych stylów i gatunków muzyki. Dzięki tym wpływom jazz ciągle się odradza; nieprzerwanie fascynuje jego żywotność. Należy dodać, że jazz po upływie przeszło stu lat jest ciągle tym samym czym był na początku: alternatywą a zarazem muzyką protestu.

Blues

O b l u e s i e można powiedzieć, że jest to jazzowy sposób grania muzyki w ogóle, sposób konstruowania melodii. Muzyk jazzowy dąży do osiągnięcia swojego własnego autentycznego tonu, którego podstawą jest emocjonalność. Osobisty, niepowtarzalny sposób kształtowania dźwięku jazzmani wzięli od wykonawców bluesa, który jest źródłem i esencją jazzu.

Dzięki bluesowi wokalnemu jazz zawdzięcza swoje najbardziej rozpoznawalne cechy takie jak: kształtowanie brzmienia, barwę dźwięku, bogate środki artykulacyjne, czyli sposoby wydobywania dźwięku. Wielu instrumentalistów stara się naśladować surowe, „dzikie”, naturalne sposoby wydobywania dźwięku stosowane przez bluesmanów.

Blues zdefiniował także „rolę” muzyka w jazzie i sposób narracji muzycznej. Muzyk jazzowy, podobnie jak bluesman - to *storyteller* czyli ten, który opowiada jakąś historię i użyteczna jest tu analogia z mową. Motywy i frazy w graniu przebiegają podobnie jak wyrazy i zdania w przekazie słownym.

Pytania do uczniów:

http://www.youtube.com/watch?v=9Rx57dJfIA&feature=results_main&playnext=1&list=PL02929E12CDDEC FIC Czy mogą wskazać jakieś charakterystyczne elementy przytoczonego fragmentu Hotelowego Bluesa? Czym ten fragment różni się np. od muzyki rockowej?

Improwizacja

Improwizacja to tworzona „na gorąco” przez muzyka lub grupę muzyków swobodna interpretacja tematu bądź utworu muzycznego podczas koncertu lub nagrania.

W jazzie występują różne formy improwizacji. Najprostszą formą jest improwizacja na bazie tematu np. dodanie przez muzyka, kilku nut dodatkowych wzbogacających melodię. Z kolei najczystsza i jednocześnie najbardziej twórczą formą improwizacji jest free czyli improwizacja, w której jazzmani odchodzą od tradycyjnego modelu rozwijania partii solowych w oparciu o melodię i harmonie wyjściowego tematu, a celem pozostaje nieskrępowana spontaniczność w grze.

Większość improwizacji jazzowych **opiera się na jakimś temacie**. Ponieważ improwizacja jazzowa jest indywidualnym wyrazem osobowości improwizującego,

z reguły rozpoznajemy najpierw wykonawcę danego utworu, jego styl. Improwizator w jazzie jest zarazem kompozytorem i wykonawcą swojego dzieła, twórcą i odtwórcą.

Ćwiczenie: prowadzący zajęcia może wymyślić jakiś temat do rozmowy, wcześniej nie mówiąc uczestnikom o czym będzie mowa. Po usłyszeniu tematu, każdy uczestnik powinien powiedzieć min. 2 zdania, wskazując kolejnego wypowiadającego się. Wypowiedzi powinny wynikać z siebie – to będzie przykład improwizacji.